

VZW CULTUREGHEM

Schenkt het gewezen abbatoir in Anderlecht terug aan de mensen als sociale en culturele plek

In Kuregem en in andere dichtbevolkte Brusselse wijken ontbreekt heel wat bewoners de plaats om samen te koken en te proeven, rond te rennen en te knutselen. Cultureghem biedt onderdak aan mensen en ideeën van alle slag.

Meisjes in de winteropvang op woensdag verwerken een overschot appels tot cake. © Jozefien Van Huffel

Wie deelneemt aan Kookmet, gaat eerst winkelen op de markt. © Cultureghem

Met een meccano van hout maken kinderen vrolijke en ingewikkelde bouwwerken. © Jozefien Van Huffel

Jozefien VAN HUFFEL

Die woensdag laat de lente zich voor het eerst ruiken. Medewerkers en vrijwilligers halen tafels en stoelen naar buiten, kinderen maken cake in de zon. Een man met boodschappen blijft staan, leunt even op zijn stok. „Wat jullie hier doen! Proficiat.” Hij vervolgt zijn weg.

Of ik merkte hoe de Ropsy Chaudronstraat wel een grens lijkt? William Febiri wijst naar de poort die toegang geeft tot het voormalige slachthuis van Anderlecht, tot de grote overdekte marktplaats en de omliggende gebouwen. „Kuregem is ontzettend druk”, zegt hij. „Aan het kanaal worden tweedehandswagens verhandeld, de straat is vol geparkeerd en het lawaai van het verkeer oorverdovend. Wandel hier echter binnen en je treft plotseling een stille en rustgevende plek. Een zee van ruimte ook, in een buurt waar de meesten klein wonen en de speelpleinen dun zijn gezaaid.”

Vijf jaar geleden was die ruimte – op de marktdagen vrijdag, zaterdag en zondag na – nog vooral een parkeerparadijs. Vandaag is ze soms keuken en soms overdekt speelplein, soms podium en soms sportterrein, dankzij Cultureghem. De vzw vertrekt niet allereerst bij een doelgroep of een werkvorm, wel bij de locatie en haar mogelijkheden. Ze ziet het *abattoir* als een laboratorium. Nieuwe ideeën, van de vrijwilligersploeg of van buitenaf, zijn altijd welkom. Wat aanslaat, blijft.

Sinds het begin van de winter ontvangt Cultureghem bijvoorbeeld elke woensdagnamiddag kinderen en jongeren uit diverse opvangcentra voor dak- en thuislozen. Vandaag persen ze vers sap uit appels die over waren op de markt, ze bakken appelcake,

maken soep en laten hun fantasie los op een grote houten meccanaset.

„We halen de kinderen zelf op. In het opvangcentrum zitten ze vooral binnen”, zegt monitor William Febiri. „Over enkele weken sluit de winteropvang echter alweer. Dan verdwijnen de gezinnen in de stad. We zullen de kinderen een lidkaart meegeven, zodat ze weten dat ze hier erbij blijven horen. Hopelijk duiken ze ook ’s zomers nog op.”

Op 29 maart schakelt ook Cultureghem immers over naar zomertijd. Onder de noemer Ketmet opent het de grote markt-hal vanaf dan elke woensdag als overdekt speelplein. Op de grond geschilderde patronen nodigen uit tot spelletjes allerhande en in speelkoffers vinden de kinderen onder meer steppen en schansen, ballen, katapulten en zeepkisten. „Aanvankelijk stonden veel ouders aan de kant te kijken. Nu kunnen ze terecht in ons pop-uprestaurant Barattoir”, vertelt Febiri.

Naast spelen is eten dan ook een tweede vaste waarde in het slachthuis. Op marktdagen nemen zowel scholen uit de buurt als studenten en bedrijven deel aan Kookmet, een vegetarisch, seizoensgebonden kookatelier.

„Ik begin meestal met uitleg over een aantal groenten. Bij veel mensen is de kennis beperkt”, lacht vrijwilliger kok Cyrille Swanou. „Vervolgens stuur ik de mensen zelf om boodschappen op de markt, zodat ze de groenten echt leren herkennen. De recepten zijn meestal eenvoudig,

Hopelijk duiken de dakloze kinderen ook in de zomer nog op

uit de koker van mij of mijn collega's.” „En iedereen mag meeten”, vult William Febiri aan. „Schoolkinderen betalen bijvoorbeeld 2 euro. Dat is 1 euro voor zichzelf en 1 euro voor iemand die het niet breed heeft.

Sommigen weten dat al goed, anderen worden toevallig eetgast omdat ze in de buurt zijn.”

De keuken van Kookmet, van fornuis over werkblad tot gootsteen, staat op wielen, zodat er eigenlijk overal op het terrein kan worden gekookt. Geregeld trekt dat de aandacht van voorbijgangers. „Vorige week nog vroeg iemand of hij ook iets kon doen voor ons. Passanten worden niet zelden vrijwilligers”, zegt Febiri. „Binnenkort trekken we met onze keuken naar verscheidene Brusselse gemeenten, in de hoop ook daar mensen te prikkelen om mee te doen.”

„Groeien en op nieuwe manieren nieuwe mensen bereiken, is belangrijk voor ons”, vervolgt hij. „We noemen dat ons Loket. Soms ondersteunen we plannen een tijd en staan die vervolgens op eigen benen.” Zoals Collectmet, een project om overschotten van de wekelijkse markt te verdelen onder minderbedeelden. Jacky Netens, die vandaag soep zit te maken, is trekker, nadat hij geheel toevallig bij Cultureghem terecht kwam. „Een vriendin was uitgenodigd om hier te koken. Zij doet dat niet graag, ik wel, dus ik ging in haar plaats. En bleef hangen.”

Collectmet was oorspronkelijk een idee van een paar mensen zonder papieren. „Intussen halen we wekelijks duizenden kilogram op. Eerst komen individuele mensen aan de beurt, vervolgens onder meer het OCMW en de Voedselbank. De marktkramers zijn helemaal mee.”

Vanaf de feestelijke opening op 29 maart is Ketmet, het speelplein van Cultureghem, opnieuw elke woensdag open van 12 tot 16 uur. Meer info op www.cultureghem.be of via 02 522 42 37.

Van einde maart tot oktober is de grote hal één uitgestrekt overdekt speelplein. © Cultureghem